BENDROJO TEISMO (septintoji išplėstinė kolegija) SPRENDIMAS

2022 m. vasario 23 d.*

„Deliktinė atsakomybė – Konkurencija – Tarptautinio skubaus smulkių siuntinių pristatymo EEE paslaugų rinkos – Koncentracija – Sprendimas, kuriuo koncentracija pripažinta nesuderinama su vidaus rinka – To sprendimo panaikinimas Bendrojo Teismo sprendimu – Bendra nuoroda į kitus dokumentus – Pagrindai ar prieštaravimai, kuriuos trečiasis asmuo nurodė kitoje byloje – Dublike pateikti įrodymai – Nepateisintas vėlavimas – Nepriimtinumas – Pakankamai aiškus teisės normos, suteikiančios teisių privatiems asmenims, pažeidimas“

Byloje T-540/18

ASL Aviation Holdings DAC, įsteigta Sordse (Airija),

ASL Airlines (Ireland) Ltd, įsteigta Sordse,

atstovaujamos SC N. Travers ir *solicitors* H. Kelly, K. McKenna ir R. Scanlan,

ieškovės,

prieš

Europos Komisiją, atstovaujamą N. Khan, P. Berghe, M. Farley ir R. Leupold Henning,

atsakovę,

dėl pagal SESV 268 straipsnį pateikto prašymo atlyginti žalą, kurią ieškovės esą patyrė dėl 2013 m. sausio 30 d. Komisijos sprendimo C(2013) 431, kuriuo koncentracija pripažinta nesuderinama su vidaus rinka ir EEE susitarimo veikimu (byla COMP/M.6570 – *UPS / TNT Express*), neteisėtumo,

BENDRASIS TEISMAS (septintoji išplėstinė kolegija),

kurį sudaro pirmininkas S. Papasavvas, teisėjai R. da Silva Passos, I. Reine, L. Truchot ir M. Sampol Pucurull (pranešėjas),

posėdžio sekretorė E. Artemiou, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2020 m. spalio 29 d. posėdžiui,

priima šį

* Proceso kalba: anglų.

Sprendimą

Ginčo aplinkybės

1 2012 m. balandžio 26 d. *TNT Express NV* (toliau – TNT), siekdama susijungti su *United Parcel Service, Inc*. (toliau – UPS), pradėjo derybas su *ASL Aviation Holdings DAC*, anksčiau – *ASL Aviation Group Ltd*, ir *ASL Airlines (Ireland) Ltd*, anksčiau – *Air Contractors Ireland Ltd* (toliau kartu – ASL arba ieškovės), siekdama perleisti joms savo oro transporto veiklą. Šios derybos buvo vykdomos dėl to, kad trečiųjų šalių subjektams, kaip antai UPS, buvo uždrausta teikti oro transporto paslaugas Europos Sąjungoje pagal 2008 m. rugsėjo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1008/2008 dėl oro susisiekimo paslaugų teikimo Bendrijoje bendrųjų taisyklių (OL L 293, 2008, p. 3) 4 straipsnio f punktą.

2 2012 m. birželio 26 d. Europos Komisija, remdamasi 2004 m. sausio 20 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 139/2004 dėl koncentracijų tarp įmonių kontrolės (OL L 24, 2004, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 3 t., p. 40), kuris įgyvendinamas 2004 m. balandžio 21 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 802/2004 (OL L 133, 2004, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 3 t., p. 88), 4 straipsniu, paskelbė išankstinį pranešimą apie koncentraciją (byla COMP/M.6570 – *UPS / TNT Express*) (OL C 186, 2012, p. 9).

3 2012 m. lapkričio 15 d. ieškovės su TNT sudarė dvi sutartis (toliau kartu – 2012 m. sutartys):

– pirkimo sutartį „UPS-SPA“ (toliau – UPS-SPA sutartis), pagal kurią užbaigus UPS ir TNT sandorį ASL turėjo įsigyti 100 % *TNT Airways SA/NV* ir *Pan Air Lineas aereas SA* akcijų,

– paslaugų sutartį „UPS-ATSA“, pagal kurią užbaigus tiek UPS ir TNT sandorį, tiek UPS-SPA sutartį ASL penkerių metų laikotarpiu teiktų oro transporto paslaugas UPS ir tretiesiems asmenims dėl *TNT Airways* oro transporto aktyvų, kuriuos ASL įsigijo pagal UPS-SPA sutartį.

4 2012 m. sutartys turėjo įsigalioti 2013 m. vasario 1 d., jeigu Komisija pripažintų, kad UPS ir TNT koncentracija yra suderinama su vidaus rinka.

5 2012 m. lapkričio 16 d. UPS pranešė Komisijai apie 2012 m. sutarčių sudarymą.

6 2013 m. sausio 11 d. Komisija informavo UPS, kad ketina uždrausti numatomą jos ir TNT koncentracijos sandorį.

7 2013 m. sausio 14 d. UPS šią informaciją paskelbė pranešime spaudai.

8 2013 m. sausio 30 d. Komisija priėmė Sprendimą C(2013) 431, kuriuo koncentracija pripažinta nesuderinama su vidaus rinka ir EEE susitarimo veikimu (byla COMP/M.6570 – *UPS / TNT Express*) (toliau – ginčijamas sprendimas). Komisija priėjo prie išvados, kad UPS ir TNT koncentracija sudarytų didelių kliūčių veiksmingai konkurencijai nagrinėjamų paslaugų rinkose penkiolikoje valstybių narių, t. y. Bulgarijos, Čekijos Respublikos, Danijos, Estijos, Latvijos, Lietuvos, Vengrijos, Maltos, Nyderlandų, Lenkijos, Rumunijos, Slovėnijos, Slovakijos, Suomijos ir Švedijos rinkose.

9 Tos pačios dienos pranešime spaudai UPS pareiškė, kad atsisako numatomos koncentracijos.

10 2013 m. balandžio 5 d. UPS pateikė Bendrajam Teismui ieškinį dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo (įregistruotas numeriu T-194/13).

11 2015 m. gegužės 12 d. Komisija paskelbė nekonfidencialią ginčijamo sprendimo versiją.

12 2015 m. liepos 4 d. Komisija paskelbė išankstinį pranešimą apie koncentraciją (byla M.7630 – *FedEx / TNT Express*) (OL C 220, 2015, p. 15) dėl sandorio, pagal kurį *FedEx Corp*. turėjo įgyti TNT.

13 2016 m. sausio 8 d. Komisija priėmė sprendimą, kuriuo koncentracija pripažinta suderinama su vidaus rinka ir EEE susitarimo veikimu (byla M.7630 – *FedEx / TNT Express*) (jo santrauka buvo paskelbta *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* (OL C 450, 2016, p. 12), susijusį su *FedEx* ir TNT sandoriu.

14 2016 m. vasario 5 d. *FedEx* ir ieškovės sudarė sutartį dėl TNT oro transporto aktyvų įsigijimo ir susitarimą dėl oro transporto paslaugų teikimo *FedEx*.

15 2017 m. kovo 7 d. Sprendimu *United Parcel Service / Komisija* (T-194/13, EU:T:2017:144) Bendrasis Teismas panaikino ginčijamą sprendimą.

16 2017 m. gegužės 16 d. Komisija pateikė apeliacinį skundą dėl 2017 m. kovo 7 d. Sprendimo *United Parcel Service / Komisija* (T-194/13, EU:T:2017:144); jį Teisingumo Teismas atmetė 2019 m. sausio 16 d. Sprendimu *Komisija / United Parcel Service* (C-265/17 P, EU:C:2019:23).

Procesas ir šalių reikalavimai

17 2018 m. rugsėjo 11 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo šį ieškovių ieškinį.

18 Pasikeitus Bendrojo Teismo sudėčiai, 2019 m. spalio 17 d. sprendimu Bendrojo Teismo pirmininkas, remdamasis Bendrojo Teismo procedūros reglamento 27 straipsnio 3 dalimi, paskyrė bylą naujam teisėjui pranešėjui, paskirtam į septintąją kolegiją.

19 Atsižvelgdamas į septintosios kolegijos pateiktą pasiūlymą ir remdamasis Procedūros reglamento 28 straipsniu Bendrasis Teismas nusprendė perduoti bylą nagrinėti išplėstinės sudėties kolegijai.

20 Teisėjo pranešėjo siūlymu, Bendrasis Teismas (septintoji išplėstinė kolegija) nusprendė pradėti žodinę proceso dalį ir, taikydamas proceso organizavimo priemones, numatytas Procedūros reglamento 89 straipsnyje, pateikė šalims rašytinius klausimus. Atsakymus į šiuos klausimus šalys pateikė per nustatytą terminą.

21 Per posėdį ieškovės pareiškė, kad mažina savo prašymo atlyginti žalą apimtį dėl aplinkybių, susiklosčiusių po to, kai buvo pareikštas ieškinys, ir apie tai buvo pažymėta posėdžio protokole.

22 Ieškovės Bendrojo Teismo prašo:

– pripažinti, kad pagal SESV 268 straipsnį ir 340 straipsnio antrą pastraipą Komisija yra atsakinga už patirtą žalą, kurios dydis yra 93 881 731 EUR arba bet kokia kita suma, kurią Bendrasis Teismas nustatys dėl ginčijamo sprendimo neteisėtumo,

– priteisti iš Komisijos delspinigius nuo 93 881 731 EUR ar kitos sumos, kurią nustatys Bendrasis Teismas, skaičiuojamus nuo sprendimo dėl šio ieškinio paskelbimo iki visiško žalos atlyginimo, taikant Europos Centrinio Banko (ECB) normą, kuri taikoma pagrindinėms refinansavimo operacijoms, padidintą dviem punktais,

– priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

23 Komisija Bendrojo Teismo prašo:

– atmesti ieškinį,

– priteisti iš ieškovių bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės

24 Ieškovės prašo kompensuoti pelną, negautą dėl negalėjimo vykdyti su TNT sudarytų 2012 m. sutarčių dėl to, kad buvo priimtas ginčijamas sprendimas, kuriuo UPS ir TNT sandoris pripažintas nesuderinamu su vidaus rinka.

25 Grįsdamos šį prašymą ieškovės nurodo, kad Komisija padarė pakankamai aiškų jų ir UPS pagrindinių teisių pažeidimą (pirmasis ir antrasis pagrindai), taip pat tai, kad Komisija padarė rimtų ir akivaizdžių klaidų, vertindama UPS ir TNT koncentraciją (trečiasis pagrindas), tada tvirtina, kad šie pažeidimai tiesiogiai lėmė jų patirtą žalą (ketvirtasis pagrindas), ir pateikia šios žalos įvertinimą (penktasis pagrindas).

26 Komisija teigia, kad daliai ieškinio yra suėjęs senaties terminas, taip pat, kad jis yra iš dalies nepriimtinas ir bet kuriuo atveju nepagrįstas.

Pirminės pastabos

27 Pagal SESV 340 straipsnio antrą pastraipą deliktinės atsakomybės atveju Sąjunga pagal bendrus valstybių narių teisei būdingus principus atlygina bet kokią žalą, kurią eidami savo pareigas padaro jos institucijos ar jų tarnautojai.

28 Pagal suformuotą jurisprudenciją tam, kad kiltų Europos Sąjungos deliktinė atsakomybė, turi būti įvykdytos trys kumuliacinės sąlygos, t. y. pažeista teisės norma turi būti siekiama suteikti teisių privatiems asmenims ir pažeidimas – pakankamai aiškus, taip pat turi būti padaryta reali žala ir galiausiai egzistuoti tiesioginis priežastinis ryšys tarp subjektui, kuris atliko veiksmus, tenkančios pareigos pažeidimo ir nukentėjusių asmenų patirtos žalos (2018 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *Europos Sąjunga / Kendrion*, C-150/17 P, EU:C:2018:1014, 117 punktas; šiuo klausimu taip pat žr. 2000 m. liepos 4 d. Sprendimo *Bergaderm ir Goupil / Komisija*, C-352/98 P, EU:C:2000:361, 39–42 punktus). Šių sąlygų kumuliacinis pobūdis reiškia, kad jeigu viena iš jų neįvykdyta, Sąjungos deliktinės atsakomybės nekyla (šiuo klausimu žr. 1999 m. rugsėjo 9 d. Sprendimo *Lucaccioni / Komisija*, C-257/98 P, EU:C:1999:402, 63 ir 64 punktus ir 2000 m. birželio 15 d. Sprendimo *Dorsch Consult / Taryba ir Komisija*, C-237/98 P, EU:C:2000:321, 54 punktą).

29 Šioje byloje reikia pažymėti, kad ieškovių argumentai, grindžiami Komisijos padarytu aiškiu jų ir UPS pagrindinių teisių pažeidimu, taip pat tuo, kad Komisija padarė rimtų ir akivaizdžių klaidų, vertindama UPS ir TNT koncentraciją, susiję su pirma Sąjungos deliktinės atsakomybės atsiradimo sąlyga, o argumentai, grindžiami tuo, kad šie pažeidimai tiesiogiai lėmė jų patirtą žalą, ir argumentai, grindžiami šios žalos įvertinimu, atitinkamai susiję su trečia ir antra sąlygomis.

30 Prieš nagrinėjant pirmą sąlygą reikia nustatyti ryšį tarp šio ieškinio dėl žalos atlyginimo ir ieškinio byloje T-834/17.

31 Ieškovės teigia, kad 2012 m. sutartys nutrauktos dėl to, kad buvo priimtas ginčijamas sprendimas, kuriame Komisija nepritarė UPS ir TNT sandoriui. Kadangi šį sprendimą Bendrasis Teismas panaikino dėl UPS teisės į gynybą pažeidimo, ieškovės mano, kad neteisėtas ginčijamo sprendimo priėmimas tiesiogiai lėmė tai, kad buvo neįmanoma vykdyti 2012 m. sutarčių, kurios turėjo esminės reikšmės įgyvendinant UPS ir TNT koncentraciją. Ieškovės tvirtina, kad dėl šio neteisėto sprendimo neteko pelno, kurio tikėjosi gauti iš šių sutarčių, arba bent jau galimybės gauti tokį pelną. Taigi ieškovės prašo kompensuoti pelną, kurio jos mano negavusios.

32 Ieškovės iš esmės nurodo du pažeidimus, dėl kurių kyla Sąjungos deliktinė atsakomybė. Pirmasis susijęs su pagrindinių teisių, ypač UPS teisės į gynybą, pažeidimu dėl to, kad Komisija nepranešė apie ekonometrinį modelį, kuris ginčijamame sprendime buvo naudotas analizuojant koncentracijos poveikį kainoms. Šį pažeidimą Bendrasis Teismas konstatavo 2017 m. kovo 7 d. Sprendime *United Parcel Service / Komisija* (T-194/13, EU:T:2017:144). Antrąjį nurodytą pažeidimą sudaro tai, kad buvo padaryta UPS ir TNT koncentracijos vertinimo klaidų, kurias UPS nurodė savo ieškinyje dėl žalos atlyginimo byloje T-834/17. Šios klaidos susijusios su koncentracijos poveikio kainoms, našumo padidėjimo ir *FedEx* situacijos analize.

33 Taigi ieškovės teigia, kad UPS teisės į gynybą pažeidimas, kurį Bendrasis Teismas konstatavo 2017 m. kovo 7 d. Sprendime *United Parcel Service / Komisija* (T-194/13, EU:T:2017:144), ir vertinimo klaidos, kurias UPS nurodė grįsdama savo ieškinį dėl žalos atlyginimo byloje T-834/17, įrodo, kad Komisija padarė pakankamai aiškių pažeidimų. Šiuo aspektu jos nurodo šio ieškinio dėl žalos atlyginimo ir UPS ieškinio byloje T-834/17 glaudų ryšį ir paaiškina, kad turėjo tik labai ribotą galimybę susipažinti su Komisijos vertinimais, nes nebuvo įstojusios į bylą palaikyti UPS ieškinio dėl panaikinimo byloje, kurioje buvo priimtas 2017 m. kovo 7 d. Sprendimas *United Parcel Service / Komisija* (T-194/13, EU:T:2017:144). Per posėdį ieškovės pareiškė sutinkančios su tuo, kad jų ieškinys glaudžiai susijęs su ieškiniu, pareikštu byloje T-834/17.

34 Atsižvelgiant būtent į šias pirmines pastabas reikia išnagrinėti tariamus ginčijamame sprendime padarytus pakankamai aiškius pažeidimus, nurodytus pirmuose trijuose ieškinio pagrinduose.

Dėl Sąjungos deliktinės atsakomybės atsiradimo sąlygų

35 Pakankamai aiškus teisės normos, suteikiančios teisių privatiems asmenims, pažeidimas yra tuomet, kai atitinkama institucija akivaizdžiai ir smarkiai peržengia savo diskrecijos ribas; šiuo atveju reikia, be kita ko, atsižvelgti į tokias aplinkybes: reglamentuotinų situacijų sudėtingumą, pažeistos normos aiškumo ir tikslumo laipsnį, taip pat diskrecijos, kurią Sąjungos institucijai suteikia pažeista norma, apimtį (šiuo klausimu žr. 2007 m. balandžio 19 d. Sprendimo *Holcim (Deutschland) / Komisija*, C-282/05 P, EU:C:2007:226, 50 punktą ir 2017 m. gegužės 30 d. Sprendimo *Safa Nicu Sepahan / Taryba*, C-45/15 P, EU:C:2017:402, 30 punktą).

36 Reikalavimas nustatyti pakankamai aiškų Sąjungos teisės normos pažeidimą kyla iš būtinybės derinti privačių asmenų interesus būti apsaugotiems nuo institucijų neteisėtų veiksmų ir šių institucijų diskreciją, pripažintiną siekiant, kad nebūtų stabdoma jų veikla (2019 m. rugsėjo 10 d. Sprendimo *HTTS / Taryba*, C-123/18 P, EU:C:2019:694, 34 punktas).

37 Ši pusiausvyra yra dar svarbesnė atsižvelgiant į tai, kad Komisija turi apibrėžti ir įgyvendinti Sąjungos konkurencijos politiką ir šiuo tikslu turi diskreciją (2009 m. balandžio 23 d. Sprendimo *AEPI / Komisija*, C-425/07 P, EU:C:2009:253, 31 punktas).

38 Tiesa, noras palengvinti Sąjungos atsakomybės atsiradimą praplečiant aiškaus Sąjungos teisės pažeidimo sąvoką taip, kad ji apimtų bet kokį teisinės pareigos nevykdymą, kurį, kad ir kaip būtų gaila, galima paaiškinti, be kita ko, Komisijai tenkančiais objektyviais įpareigojimais, galėtų pakenkti šios institucijos veiksmams koncentracijų kontrolės srityje ar net juos suvaržyti. Vis dėlto teisė į žalos atlyginimą turi būti suteikta asmenims, patyrusiems žalos dėl Komisijos veiksmų, kai šie veiksmai be objektyvaus pateisinimo ir paaiškinimo akivaizdžiai prieštarauja teisės normai ir šiurkščiai pažeidžia šių asmenų interesus (šiuo klausimu žr. 2007 m. liepos 11 d. Sprendimo *Schneider Electric / Komisija*, T-351/03, EU:T:2007:212, 123 ir 124 punktus ir 2008 m. rugsėjo 9 d. Sprendimo *MyTravel / Komisija*, T-212/03, EU:T:2008:315, 42 ir 43 punktus).

39 Toks Sąjungos deliktinės atsakomybės atsiradimo ribų apibrėžimas apsaugo veiksmų laisvę ir diskreciją, kurią turi turėti Komisija tiek priimdama sprendimus savo nuožiūra, tiek aiškindama ir taikydama atitinkamas Sąjungos teisės nuostatas dėl konkurencijos, tačiau kartu nepalikdama trečiųjų asmenų atsakingų už akivaizdaus ir neatleistino pareigų nesilaikymo pasekmes (šiuo klausimu žr. 2007 m. liepos 11 d. Sprendimo *Schneider Electric / Komisija*, T-351/03, EU:T:2007:212, 125 punktą).

40 Vadinasi, Sąjungos deliktinė atsakomybė gali kilti tik konstatavus pažeidimą, kurio tokiomis pačiomis aplinkybėmis nebūtų padariusi įprastai apdairi ir rūpestinga administracinė institucija (2019 m. rugsėjo 10 d. Sprendimo *HTTS / Taryba*, C-123/18 P, EU:C:2019:694, 43 punktas).

Dėl tariamo pakankamai aiškaus UPS ir ieškovių pagrindinių teisių pažeidimo

41 Ieškovės teigia, kad UPS teisės į gynybą pažeidimas, kurį Bendrasis Teismas konstatavo 2017 m. kovo 7 d. Sprendime *United Parcel Service / Komisija* (T-194/13, EU:T:2017:144), yra pakankamai aiškus pažeidimas, dėl kurio gali kilti Sąjungos deliktinė atsakomybė, o Komisija tai ginčija.

42 Buvo nuspręsta, kad Komisija pažeidė UPS teisę į gynybą, nes jai nepateikė galutinės ekonometrinio modelio versijos, todėl buvo panaikintas visas ginčijamas sprendimas (2017 m. kovo 7 d. Sprendimo *United Parcel Service / Komisija*, T-194/13, EU:T:2017:144, 221 ir 222 punktai).

43 Vis dėlto svarbu priminti, kad pagal Bendrojo Teismo suformuotą jurisprudenciją normos, kuria remiamasi grindžiant ieškinį dėl žalos atlyginimo, teikiama apsauga turi būti veiksminga, kiek tai susiję su ja besiremiančiu asmeniu, todėl šis asmuo turi būti vienas iš asmenų, kuriems nagrinėjama norma suteikia teisių. Žalos atlyginimo pagrindu negali būti pripažinta norma, kuria saugomas ne asmuo, besiremiantis pažeidimu, bet kitas asmuo (2007 m. rugsėjo 12 d. Sprendimo *Nikolaou / Komisija*, T-259/03, nepaskelbtas Rink., EU:T:2007:254, 44 punktas; 2018 m. gruodžio 14 d. Sprendimo *East West Consulting / Komisija*, T-298/16, EU:T:2018:967, 142 punktas ir 2019 m. gegužės 23 d. Sprendimo *Steinhoff ir kt. / ECB*, T-107/17, EU:T:2019:353, 77 punktas).

44 Nagrinėjamu atveju ieškovės kaip pagrindą, kuriuo grindžiamas jų reikalavimas atlyginti žalą, nurodo UPS procesinių teisių pažeidimą, o tai, atsižvelgiant į šio sprendimo 43 punkte primintas aplinkybes, nėra priimtina.

45 Vis dėlto ieškovės tvirtina, kad elgdamasi neteisėtai UPS atžvilgiu Komisija taip pat tiesiogiai pažeidė jų pagrindines teises, be kita ko, įtvirtintas Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 16, 17 ir 41 straipsniuose.

46 Neginčytina, kad ieškovės nedalyvavo UPS ir TNT koncentracijos kontrolės procedūroje, nors pagal Reglamento Nr. 139/2004 18 straipsnio 4 dalį ir Reglamento Nr. 802/2004 11 straipsnio b ir c punktus jos galėjo būti išklausytos per šią procedūrą. Atsakydamos į Bendrojo Teismo klausimus šiuo aspektu per posėdį ieškovės patvirtino, kad nedalyvavo procedūroje, nors turėjo galimybę tai padaryti. Šiomis aplinkybėmis ieškovės nepagrįstai remiasi tuo, kad Komisija pažeidė jų procesines teises, įskaitant numatytas Chartijos 41 straipsnyje, vykdydama procedūrą, kurioje jos nusprendė nedalyvauti.

47 Bet kuriuo atveju taip pat svarbu pažymėti, kad pagal Chartijos 41 straipsnį Komisijai tenkanti rūpestingumo pareiga reiškia, kad administracija turi veikti rūpestingai ir atsargiai, tačiau ji neturi užkirsti kelio bet kokiai žalai, kurią ūkio subjektai gali patirti dėl įprastos komercinės rizikos (2008 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *Masdar (UK) / Komisija*, C-47/07 P, EU:C:2008:726, 93 punktas). Rizika, kad Komisija gali iš anksto nepatvirtinti koncentracijos, yra neatsiejama nuo bet kurios koncentracijos kontrolės procedūros (šiuo klausimu žr. 2009 m. liepos 16 d. Sprendimo *Komisija / Schneider Electric*, C-440/07 P, EU:C:2009:459, 203 punktą). Tokiomis aplinkybėmis ieškovės negali remtis tuo, kad Komisija buvo nepakankamai rūpestinga jų atžvilgiu.

48 Dėl Chartijos 16 ir 17 straipsniuose įtvirtintos laisvės užsiimti verslu ir teisės į nuosavybę tariamo pažeidimo pakanka konstatuoti, kad ieškovės paprasčiausiai nurodė šį neteisėtumo pagrindą, tačiau jo nepagrindė jokiu teisiniu argumentu. Nesant jokių argumentų, kuriais būtų siekiama užginčyti Reglamente Nr. 139/2004 nustatytos koncentracijų kontrolės mechanizmo galiojimą, reikia priminti, kad, kaip nurodyta šio sprendimo 47 punkte, sprendimo, kuriuo būtų pripažintas nesuderinamumas su vidaus rinka, rizika yra neatsiejama nuo bet kurios kontrolės procedūros.

49 Atsižvelgiant į šias aplinkybes, argumentai, susiję su Komisijos padarytu pakankamai aiškiu ieškovių ir UPS pagrindinių teisių pažeidimu, yra nepagrįsti, todėl turi būti atmesti.

Dėl nurodytų rimtų ir akivaizdžių klaidų, padarytų vertinant UPS ir TNT sandorį

50 Grįsdamos šiuos argumentus ieškovės, pateikdamos nuorodą į UPS argumentus ir reikalavimus byloje T-834/17, tvirtina, kad ginčijamame sprendime buvo padaryta rimtų ir akivaizdžių vertinimo klaidų, be kurių būtų galima įgyvendinti 2012 m. sutartis. Subsidiariai jos teigia, kad uždrausdama koncentraciją, apie kurią buvo pranešta, ir taip užkirsdama joms kelią įgyvendinti minėtas sutartis, Komisija pažeidė Chartijos 16 ir 17 straipsnius.

51 Pirmiausia reikia patikrinti, ar šie argumentai priimtini, atsižvelgiant, pirma, į ieškovių nuorodą į UPS procesinius dokumentus ir, antra, į tai, kad jie, atrodo, yra pagrįsti tik ekspertizės ataskaita, pateikta dubliko priede.

– *Dėl nuorodos į UPS ieškinio pagrindus ir argumentus byloje T-834/17*

52 Dėl glaudaus šio ieškinio dėl žalos atlyginimo ir UPS ieškinio byloje T-834/17 ryšio ieškovės prašo Bendrojo Teismo remtis toje byloje UPS nurodytais teisiniais pagrindais ir faktinėmis aplinkybėmis. Šiuo klausimu jos tvirtina, kad turėjo tik labai ribotą galimybę susipažinti su Komisijos vertinimais, nes nebuvo įstojusios į bylą palaikyti UPS ieškinio dėl panaikinimo.

53 Komisija atsikerta, kad ieškovės šiuo aspektu nepateikė savo argumentų visiškai aiškiai, kaip to reikalaujama. Jos tik tvirtino, kad, jei nebūtų glaustai nurodytų pažeidimų, UPS ir TNT sandoris būtų patvirtintas, todėl jos būtų galėjusios gauti pelno iš 2012 m. sutarčių. Komisijos teigimu, kadangi ieškovės neišplėtė savo teisinės analizės ir nepateikė įrodymų savo argumentams pagrįsti, jos negali Bendrajame Teisme remtis ieškovės byloje T-834/17 pastabomis.

54 Šiuo aspektu reikia priminti, kad pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 21 straipsnį ir Bendrojo Teismo procedūros reglamento 76 straipsnio d punktą ieškinyje turi būti nurodytas ginčo dalykas ir pagrindų, kuriais remiamasi, santrauka.

55 Siekiant užtikrinti teisinį saugumą ir gerą teisingumo vykdymą, ieškovo nurodomų pagrindų santrauka turi būti pakankamai aiški ir tiksli, kad atsakovas galėtų pasirengti gynybai, o jurisdikciją turintis teismas – priimti sprendimą dėl ieškinio (2014 m. rugsėjo 11 d. Sprendimo *MasterCard ir kt. / Komisija*, C-382/12 P, EU:C:2014:2201, 41 punktas).

56 Taigi ieškinyje turi būti išsamiai išplėtotas pagrindas, kuriuo grindžiamas ieškinys, todėl abstraktus išdėstymas neatitinka Procedūros reglamento reikalavimų (žr. 2014 m. rugsėjo 11 d. Sprendimo *Gold East Paper ir Gold Huasheng Paper / Taryba*, T-444/11, EU:T:2014:773, 93 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

57 Šiuo atveju aptariamuose argumentuose iš esmės daroma nuoroda į UPS ieškinį, pareikštą byloje T-834/17.

58 Jeigu būtų priimti ieškinyje aiškiai neišdėstyti pagrindai, remiantis tuo, kad juos pateikė trečiasis asmuo kitoje byloje, į kurią ieškinyje daroma nuoroda, tai leistų apeiti šiame sprendime primintus Procedūros reglamento 76 straipsnio d punkto imperatyvius reikalavimus (2005 m. gruodžio 14 d. Sprendimo *Honeywell / Komisija*, T-209/01, EU:T:2005:455, 64 punktas).

59 Iš tiesų reikia pabrėžti, jog reikalavimas, kad šalys, ypač ieškovas, būtų tos pačios abiejose bylose, yra esminė ieškinio pagrindų, tariamai pateiktų darant nuorodą į kitoje byloje pateiktus procesinius dokumentus, priimtinumo sąlyga (2005 m. gruodžio 14 d. Sprendimo *Honeywell / Komisija*, T-209/01, EU:T:2005:455, 67 punktas).

60 Vis dėlto ieškovės tvirtina, kad šios bylos aplinkybės skiriasi nuo bylos, kurioje priimtas 2005 m. gruodžio 14 d. Sprendimas *Honeywell / Komisija* (T-209/01, EU:T:2005:455), aplinkybių, nes nuoroda į bylą *Honeywell* buvo aiškiai susijusi su teisiniais pagrindais, o šiame ieškinyje ieškovės rėmėsi ne UPS pateiktais teisiniais pagrindais, bet faktinėmis bylos aplinkybėmis.

61 Bet pakanka konstatuoti, kad, priešingai, nei teigia ieškovės, jų ieškinyje daroma bendra nuoroda į UPS ieškinį byloje T-834/17, siekiant įrodyti, kad Komisija, iš esmės vertindama UPS ir TNT koncentraciją, padarė kelias rimtas ir akivaizdžias klaidas, kurios turėjo įtakos ginčijamo sprendimo galiojimui, kiek tai susiję su kainų koncentracijos analize, našumo padidėjimo vertinimu, *FedEx* konkurencingumo vertinimu ir konkurencinio artumo analize. Ši nuoroda

sutampa su pagrindų ir pagrindinių argumentų formuluote, pateikta pranešime apie 2017 m. gruodžio 29 d. byloje T-834/17 pareikštą ieškinį, paskelbtame Oficialiajame leidinyje (OL C 72, 2018, p. 41).

62 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad ieškovių pateikta bendra nuoroda į ieškinį, kurį UPS pareiškė byloje T-834/17, yra nepriimtina.

63 Be to, dėl ieškovių tvirtinimo, kad rengdamos ieškinį jos turėjo tik labai ribotą galimybę susipažinti su Komisijos vertinimais, pakanka priminti, kad, kaip nurodyta šio sprendimo 46 punkte, ieškovės nedalyvavo UPS ir TNT koncentracijos kontrolės procedūroje, nors turėjo galimybę tai padaryti. Be to, jos pripažįsta niekada neprašiusios leisti įstoti į bylą palaikyti UPS reikalavimų dėl panaikinimo byloje, kurioje buvo priimtas 2017 m. kovo 7 d. Sprendimas *United Parcel Service / Komisija* (T-194/13, EU:T:2017:144).

– *Dėl „Copenhagen Economics“ ataskaitos priimtinumo*

64 Dubliko priede ieškovės pateikia 2019 m. liepos 8 d. *Copenhagen Economics* ekspertizės ataskaitą „Assessment of economic analysis of the European Commission in the UPS-TNT case“ („Komisijos ekonominės analizės vertinimas byloje *UPS-TNT*“). Komisija nurodo pavėluotą šios ataskaitos pateikimą, kurį ji laiko nepagrįstu. Ji prašo atmesti šį dokumentą kaip nepriimtiną.

65 Ieškovės tvirtina, kad ši ataskaita yra priimtina. Tai yra ne naujas įrodymas, o Bendrajam Teismui jau pateiktų įrodymų suvienijimas. Jos pateikimas pateisinamas būtinybe atsakyti į atsiliepimą į ieškinį ir užtikrinti jų teisę būti išklausytoms.

66 Reikia priminti, kad pagal Procedūros reglamento 76 straipsnio f punktą, jeigu reikia, kiekviename ieškinyje turi būti pateikti įrodymai ir pasiūlymai dėl įrodymų pateikimo. Procedūros reglamento 85 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad įrodymai ir pasiūlymai dėl įrodymų pateikimo pateikiami pirmą kartą pasikeičiant pareiškimais. To paties reglamento 85 straipsnio 2 dalyje priduriama, kad dublike arba triplike šalys gali papildomai pateikti įrodymų ar pasiūlymų dėl įrodymų pateikimo, kad pagrįstų savo argumentus, su sąlyga, kad vėlavimas juos pateikti yra pagrįstas.

67 Nors pagal Procedūros reglamento 85 straipsnio 1 dalyje numatytą teisės praradimo taisyklę šalys turi nurodyti priežastis, dėl kurių uždelsė pateikti įrodymus ar pasiūlymus dėl naujų įrodymų, Sąjungos teismas turi teisę patikrinti motyvų, susijusių su pavėluotu tokių įrodymų ar pasiūlymų dėl įrodymų pateikimo pateikimu, pagrįstumą ir prireikus šių įrodymų turinį ir, jei toks pavėluotas pateikimas nėra pakankamai teisiškai pagrįstas, gali juos atmesti. Tai, kad šalis pavėluotai pateikė įrodymus ar pasiūlymus dėl įrodymų pateikimo, be kita ko, gali būti pateisinama, jeigu ta šalis negalėjo anksčiau turėti atitinkamų įrodymų, arba, kitai šaliai įrodymus pateikus pavėluotai, bylos medžiagos papildymas pateisinamas siekiant užtikrinti rungimosi principo laikymąsi (2020 m. rugsėjo 16 d. Sprendimo *BP / FRA*, C-669/19 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2020:713, 41 punktas).

68 Šiuo atveju dublike ieškovės tvirtina pateikusios *Copenhagen Economics* ataskaitą, siekdamos įrodyti, kad Komisijos požiūris, kiek tai susiję tiek su nepranešimu UPS apie galutinį ekonomentrinį modelį, tiek su jos netinkamu šio modelio taikymu iš esmės nusprendžiant, kad koncentracija, apie kurią buvo pranešta, turi būti uždrausta, taip iš esmės nukrypsta nuo gerosios praktikos ir jos pačios praktikos ankstesnėse ir vėlesnėse bylose, kad ginčijamame sprendime pateiktas jos požiūris yra akivaizdžiai nepagrįstas.

69 Taigi iš dubliko matyti, kad šia ataskaita siekiama pagrįsti argumentus, susijusius su tuo, kad vertindama UPS ir TNT koncentraciją Komisija padarė rimtų ir akivaizdžių klaidų, kurių ieškovės ieškinyje nepagrindė jokiais kitais argumentais, išskyrus bendrą nuorodą į UPS pagrindus ir argumentus byloje T-834/17, ir dėl kurių nepateikė jokio pasiūlymo dėl įrodymų. Vadinasi, ieškovės pavėluotai pateikė *Copenhagen Economics* ataskaitą to nepagrįsdamos ir šios ataskaitos negalima laikyti paneigiančiu įrodymu ar pasiūlymo dėl įrodymų, pateikto priešingai šaliai pateikus paneigiančių įrodymų, išplėtojimu.

70 Šiomis aplinkybėmis *Copenhagen Economics* ataskaita turi būti pripažinta nepriimtina dėl to, kad buvo pateikta pavėluotai ir tai nebuvo pagrįsta.

71 Kadangi ieškovės nepateikė jokių įrodymų, pagrindžiančių Komisijos tariamai padarytas vertinimo klaidas, išskyrus nuorodą į UPS pagrindus bei argumentus byloje T-834/17 ir *Copenhagen Economics* ataskaitą, reikia konstatuoti, kad argumentai, susiję su tuo, kad vertindama UPS ir TNT koncentraciją Komisija padarė rimtų ir akivaizdžių klaidų, nepagrįsti.

72 Taigi reikia atmesti visus šiuos argumentus.

73 Kadangi ieškovės neįrodė, kad ginčijamame sprendime buvo padaryta pakankamai aiškių pažeidimų, nėra įvykdyta viena iš trijų kumuliacinių sąlygų, kurios turi būti tenkinamos, kad kiltų Sąjungos deliktinė atsakomybė, todėl ieškinys nepagrįstas.

74 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, ieškinys atmetamas, nesant reikalo nagrinėti ieškovių argumentų, išdėstytų ketvirtajame ir penktajame pagrinduose, kuriais siekiama įrodyti žalos buvimą ir priežastinį ryšį. Kadangi ieškinys nepagrįstas, nėra reikalo priimti sprendimo dėl to, ar ieškovių pateiktiems reikalavimams yra suėjęs senaties terminas (šiuo klausimu žr. 1961 m. liepos 13 d. Sprendimą *Meroni ir kt. / Vyriausioji valdyba*, 14/60, 16/60, 17/60, 20/60, 24/60, 26/60 ir 27/60, taip pat 1/61, EU:C:1961:16, p. 341).

Dėl bylinėjimosi išlaidų

75 Pagal Procedūros reglamento 134 straipsnio 1 dalį iš pralaimėjusios šalies priteisiamos bylinėjimosi išlaidos, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi ieškovės bylą pralaimėjo, iš jų priteisiamos bylinėjimosi išlaidos pagal Komisijos pateiktus reikalavimus.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (septintoji išplėstinė kolegija)

nusprendžia:

1. Atmesti ieškinį.

2. Priteisti iš *ASL Aviation Holdings DAC* ir *ASL Airlines (Ireland) Ltd* bylinėjimosi išlaidas.

Papasavvas da Silva Passos Reine

Truchot Sampol Pucurull

Paskelbta 2022 m. vasario 23 d. viešame teismo posėdyje Liuksemburge.

Parašai.